

Stad

Sytze Bottema

Er zijn op deze wereld in feite maar twee steden. Ouderen zoals U herinneren zich de tijd dat in Holland de politie-agenten uit Friesland kwamen, de margarine uit Zeeland en de lokettisten op het Amsterdams Centraal Station uit Groningen. Het was normaal om daar een 'enkel Stad' te bestellen, dan kreeg je automatisch een kaartje naar Groningen.

'Stin Poll' zeiden de oude Grieken reeds als ze 'Noar Stad' bedoelden in de tijd dat Athene nog een Albanees gehucht was. De Turken verbasterden deze uitdrukking later tot Istanbul.

Ooit ging de Grijskerker notaris Sieger Kooi bij Americain in Amsterdam een biertje drinken. Logischerwijze daalde hij daarna af naar de schoon betegelde retirade waar hij het door hem geclaimde perceeltje bezette. Ongetwijfeld zal hij van de korte rustpauze gebruik gemaakt hebben om met de blik op oneindig in de verte te staren, toen zich voor het belendende perceel een heer meldde. Deze keek hem na enige tijd van terzijde aan en stelde de bondige vraag 'Oet Stad?' waarop notaris Kooi nog korter antwoordde: 'Vindicat'. De vreemdeling stelde voor boven gezamenlijk een biertje te drinken en hij maakte zich bekend: Leonhard Huizinga, schrijver. Uit deze typisch noordelijke ontmoeting ontwikkelde zich een blijvende vriendschap die zijn jaarlijkse hoogtepunt beleefde in een tocht naar Istanbul waar ze logeerden in het Europese deel van de stad, maar in de loop van de ochtend de Bosporus overstaken naar een van de heuvels waarvan de toppen boven het stadsgewoel en de bebouwing uitsteken.

En daar beleefden ze hun gemeenschappelijke hobby, het observeren van de fascinerende vogeltrek, de zwermen witte en zwarte ooevaars, de vele roofvogelsoorten die op de thermiek omhoogschroeven, plotseling vlakbij zijn om over de hoofden van de kijkers naar het zuiden te zweven. Ongetwijfeld deden de beide Groningers zo nu en dan het theehuisje op de top aan om de stedenband Groningen-Istanbul voor henzelf te benadrukken. En ongetwijfeld merkten ze dat ze familie van elkaar waren, zoals elk stel goede Noorderlingen.

Wie Groningen en Istanbul zo nu en dan bezoekt, zijn de verschillen en overeenkomsten van beide steden bekend. Zeker, de straten zijn in Groningen veel vaker opgebroken dan in Istanbul en de kantine van de Edebyat universiteit is minder goed gesorteerd dan die van Groningen. Over het Topkapi museum is wel een spannende film gemaakt en over het Groninger museum niet. De Bosporus mag dan wel de grens tussen Europa en Azië zijn, sociaal-cultureel heeft zij in de verste verte niet het gewicht van een grensrivier als het Reitdiep. Groningen en Istanbul zijn, hoewel als stad nog herkenbaar, opgebouwd uit talloze wijken, vlekken en gehuchten eromheen: Beyum en Beoglu en talloze andere. Als we de groeisnelheid van moderne steden zien, dan is de urbane gedachte eigenlijk voorbij. We gaan via randsteden, agglomeraties, stadsprovincies, naar de ultieme landstad toe, een onontkoombaar doordraaiende molen, alles vol. Niemand heeft er schuld aan dat er ooit steden ontstonden en niemand kan er wat aan doen dat straks de mensen nooit meer 'oet Stad' komen. Nb